50 jaar Euregio Maas-Rijn: samenwerking die grenzen overwint

Zo'n 270 gasten vieren in Alden Biesen een halve eeuw grensoverschrijdende samenwerking – en richten de blik op de toekomst van een gezamenlijke regio.

Alden Biesen, 27 oktober 2026. Grenzen overwinnen, mensen verbinden en gezamenlijke oplossingen vinden: al 50 jaar zet de Euregio Maas-Rijn (EMR) zich in om wonen, werken en leren over de landsgrenzen heen gemakkelijker te maken. Dit jubileum werd op 27 oktober in de Landcommanderij Alden Biesen gevierd met ongeveer 270 gasten. Het evenement bood de gelegenheid om terug te blikken op vijf decennia succesvolle samenwerking – en tegelijkertijd de koers voor de toekomst uit te zetten.

Van de eerste samenwerkingsverbanden tot een sterk netwerk

Wat vandaag een breed opgezet grensoverschrijdend netwerk is, begon met een even eenvoudig als belangrijk inzicht: uitdagingen houden niet op bij landsgrenzen. De eerste samenwerkingsverbanden op het gebied van hulpverlening en politie dateren al van vóór 1976. In dat jaar gaf de toenmalige Nederlandse prinses Beatrix een beslissende impuls om deze samenwerking een duurzaam en gestructureerd karakter te geven.

Vanuit dit begin groeide de Euregio Maas-Rijn uit tot een vaste waarde binnen de Europese samenwerking. Inmiddels gaat het om veel meer dan veiligheid alleen: onderwijs, arbeidsmarkt, gezondheidszorg, economie, natuur en klimaat behoren vandaag eveneens tot haar werkterreinen.

Deze samenwerking wordt gedragen door een team van 25 medewerkers in Eupen en een uitgebreid netwerk van partnerregio's, overheden, instellingen en organisaties die doorgaans op een zeer laagdrempelige manier samenwerken om het grensoverschrijdende leven voor de inwoners van de EMR zo eenvoudig mogelijk te maken.

Grensoverschrijdende samenwerking die merkbaar is in het dagelijks leven

Hoe waardevol dit netwerk is, blijkt vooral op plaatsen waar mensen dagelijks te maken krijgen met verschillende nationale regelgevingen, talen en systemen.

De GrensInfoPunten ondersteunen grenspendelaars bij vragen over belastingen en sociale zekerheid. Euregio(profiel)scholen laten kinderen en jongeren kennismaken met de talen en culturen van hun buurregio's. Ziekenhuizen bundelen hun krachten en middelen om gezondheidsdiensten dicht bij de burger te waarborgen. Het Drielandenpark biedt een samenwerkingsplatform op het gebied van natuur en landschap, vooral met het oog op het voorbereiden van onze leefomgeving op de klimaatverandering.

Ook de grensoverschrijdende samenwerking op veiligheidsgebied is vandaag stevig verankerd: het Euregionaal Politie Informatie- en Coördinatiecentrum EPICC maakt een gestructureerde informatie-uitwisseling tussen de politiediensten mogelijk. Het netwerk EMRIC (Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing) ondersteunt de samenwerking tussen de hulp- en interventiediensten.

info@euregio-mr.eu 0032 (0) 87 789 639 www.euregio-mr.info

Zo ontstaan uit gezamenlijke uitdagingen concrete diensten waarvan de mensen in de hele grensregio profiteren.

Wanneer het erop aankomt, kent samenwerking geen grenzen

De crises van de afgelopen jaren hebben op indrukwekkende wijze aangetoond hoe doorslaggevend goed op elkaar ingespeelde partnerschappen kunnen zijn.

Toen tijdens de coronapandemie in 2020 de grenzen werden gesloten, kwamen tienduizenden grenspendelaars plotseling voor aanzienlijke moeilijkheden te staan. Velen van hen, met name werknemers in de gezondheidszorg en de zorgsector, moesten hun werkplek in het buurland blijven bereiken. Dankzij de goede onderlinge relaties binnen het netwerk van politiediensten kon het zogenaamde pendelaarsvignet snel worden ingevoerd – een pragmatische oplossing in een uitzonderlijke situatie.

Ook tijdens de overstromingsramp van 2021 en de brand in de Hoge Venen in de zomer van 2026 bleek de waarde van nauwe grensoverschrijdende samenwerking. Bij de brand in de Hoge Venen bewees vooral het EMRIC-systeem zijn waarde. Via dit systeem kunnen meldkamers ondersteuning uit de buurregio's aanvragen. Automatische vertalingen en informatie over beschikbare inzetmiddelen vergemakkelijken daarbij de coördinatie over taal- en landsgrenzen heen.

Deze voorbeelden maken duidelijk: grensoverschrijdende samenwerking is veel meer dan een politieke doelstelling. Op beslissende momenten kan zij concrete hulp mogelijk maken.

De Euregio Maas-Rijn als verbindende en ondersteunende kracht in de grensregio

Achter veel van deze successen schuilt een taak die vaak op de achtergrond blijft: mensen en instellingen samenbrengen, uiteenlopende belangen op elkaar afstemmen en gezamenlijke oplossingen bevorderen.

"De Euregio Maas-Rijn is de verbindende en ondersteunende kracht van onze grensregio. Hier komen de lijnen samen, hier groeien contacten uit tot partnerschappen en worden gezamenlijke ideeën omgezet in concrete oplossingen. Veel van wat voor de inwoners van onze grensregio vandaag vanzelfsprekend is, zou zonder dit netwerk nauwelijks denkbaar zijn. Precies daarin ligt onze kracht: wij maken samenwerking mogelijk – en zorgen ervoor dat die in het dagelijks leven een verschil maakt", **benadrukt Jos Lantmeeters, voorzitter van de Euregio Maas-Rijn en gouverneur van de Belgische provincie Limburg.**

Om deze rol ook op Europees niveau te versterken, zette de EMR in 2019 een belangrijke institutionele stap: de stichting naar Nederlands recht werd omgevormd tot een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS). Deze rechtsvorm biedt nieuwe mogelijkheden om deel te nemen aan Europese netwerken en subsidieprogramma's en versterkt de belangenbehartiging van de grensregio bij de Europese instellingen.

Ook de toegang tot informatie wordt verder ontwikkeld: met een gemoderniseerde website, een persgedeelte en extra toegankelijkheidsfuncties wil de EMR haar werk nog toegankelijker en transparanter maken.

info@euregio-mr.eu 0032 (0) 87 789 639 www.euregio-mr.info

Samen naar de sterren reiken

Dat grensoverschrijdende samenwerking ook grote toekomstprojecten mogelijk maakt, blijkt uit de Einstein Telescope. De Euregio Maas-Rijn ondersteunt haar partnerregio's en de betrokken partijen bij hun inspanningen om de grensregio als mogelijke locatie voor dit belangrijke onderzoeksproject te positioneren.

Wat een dergelijk project bijzonder maakt, is niet alleen de wetenschappelijke en economische dimensie ervan. Het laat ook zien wat partnerschappen die in de loop van tientallen jaren zijn gegroeid, kunnen bereiken: de regio is in staat haar krachten te bundelen, gezamenlijke belangen te behartigen en zich te presenteren als een grensoverschrijdende wetenschappelijke en economische ruimte.

50 jaar samenwerking – en de toekomst begint nu

De jubileumviering in Alden Biesen was daarmee veel meer dan een terugblik op vijf decennia gezamenlijke geschiedenis. Ze maakte duidelijk hoeveel er kan ontstaan dankzij wederzijds vertrouwen, korte lijnen en de wil om samen te werken.

Ook in de toekomst zal de Euregio Maas-Rijn zich blijven inzetten om barrières weg te nemen, nieuwe verbindingen tot stand te brengen en de kansen van de grensregio gezamenlijk te benutten.

Want 50 jaar Euregio Maas-Rijn is niet alleen een reden om feest te vieren. Het vormt vooral een stevige basis voor alles wat nog komt.

info@euregio-mr.eu 0032 (0) 87 789 639 www.euregio-mr.info